

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№8 (758) • Субота, 15 січня 1994 року • Ціна договірна

Наш спеціальний кореспондент Ігор Грушко
передає з Москви

Учора ранку в Єкатерининському залі Кремля відбулися переговори президентів України, Росії та США. Їх результатом стало підписання тристоронньої угоди про «ліквідацію ядерної зброї, розташованої на українській лінії».

Одразу після підписання керівники трьох держав відпочили на заняттях кореспондентів: як вони оцінюють досягнуту домовленість?

На думку російського Президента Б.Єльцина, ачорашній день можна назвати історичним: зроблено ще один крок до знищення ядерного арсеналу а світі.

Б.Клінтон погодився зі своєю думкою, що завдання досягнуті угодою зростає міжнародний авторитет України, зміниться на краще ставлення до неї світовою співдружністю.

Л.Кравчук підкреслює: «Підписані в Кремлі документи забезпечать солідні гарантії національної безпеки України. Крім цього, підтверджені відданість проголошеному курсу до без'ядерного статусу, наша держава отримає компенсацію за ядерну зброю, що ліквідується. Вона матиме нормальні дружні

відносини як з Росією, так і з США».

Більше подробиць про досягнуту тристоронню угоду журналісти довідалися від прес-секретаря російського Президента В'ячеслава Костікова. Він зазначив, що Росія і США дали Україні повні гарантії безпеки. Причому до цих двох держав вже приєдналася Великобританія. Росія сплатить українській стороні компенсацію за ядерне начиння ракет, а також сплатить за рахунок цієї компенсації частину українського боргу. У свою чергу США зобов'язалися надати Україні.

Росії суттєву допомогу для реалізації досягнутих домовленостей. Уже визначені й конкретні терміни надання ядерних ракет до Росії з метою їх демонтажу. Зокрема, за словами В. Костікова, протягом найближчих 10 місяців Україна передасть російській

стороні 200 ядерних боеголовок. Ще один аспектний результат тристоронньої домовленості — Росія і США дістануть можливість розпочати ратифікацію договору СНО-2.

Добав з листа

Якщо Україна згодиться позбутися ядерної зброї, які гарантії безпеки вона отримає? І чи будуть матеріалізовані російські та американські обіцянки, що спонукають до прийняття такого рішення?

Віктор ПІГАНОВ.
Одеса.

Продитовано в номер Тільки 6 виконувати

Протокол до угоди про розвиток торгово-економічного співробітництва між урядами України та Франції підписали в Києві виконуючий обов'язки прем'єр-міністра України Ю.Знагільський і грузинський прем'єр-міністр О.Паладіа. Документ передбачає розвиток двосторонніх економічних зв'язків у 1994 році. Після офіційної церемонії підписання глава грузинського уряду заявив, що значущою костою культурний центр у Києві за сприяння Міністерства іноземних справ Франції. На відкритті були представники уряду України, київської адміністрації, депутати, видавці, літератори. А також французький дипломат на чолі з послом паном Мішелем Із Песіком.

А наступного дня у французькому місті Шалон-на-Соні відкривається міжнародна виставка «Франція — Україна-94», на якій, за словами Президента України Л.Кравчука, представляють краде, але далеко не все, що має в своєму потенціалі економіка сучасної України. Леонід Кравчук прийняв учасників та гостей виставки.

Вони демонструють книги, ми — економіку

13 січня в Українському домі у Києві відкрився Салон французької книги: палорама французьких видавців 1993 року. За словами присутнього на відкритті генерального секретаря Франс Едісйон пава М.Франконі, це перша велика експозиція на території колишнього Союзу. І до неї ввійшли наукові, освітні книги, словники, преміальні минулого року. Організаторами виставки є Франс Едісйон, французьке посольство в Україні, французький культурний центр у Києві за сприяння Міністерства іноземних справ Франції. На відкритті були представники уряду України, київської адміністрації, депутати, видавці, літератори. А також французький дипломат на чолі з послом паном Мішелем Із Песіком.

А наступного дня у французькому місті Шалон-на-Соні відкривається міжнародна виставка «Франція — Україна-94», на якій, за словами Президента України Л.Кравчука, представляють краде, але далеко не все, що має в своєму потенціалі економіка сучасної України. Леонід Кравчук прийняв учасників та гостей виставки.

Що покладемо на вітер?

Вісімнадцятого січня минулі 125 років від дня народження видатного українського художника Івана Труша. Національний музей у Львові організував виставку його творів і святково відзначив пам'яті видатного митця, громадського діяча. Знайомство із Трушем розпочинається його автопортретом із висловлюваннями, що спонукає нападків до роздумів: «Не хвилюйся, що на вітерці Вітчизни лежать твоє алорале, твої гроші і цнети, а скажи просто і по-чому, коли і що доброго ти зробив та в котрим повіті. У фразах дуже легко збрехати, факти можна легко проігнорувати, коли означає день і місце».

Кожну виставку більшого чи меншого масштабу працівники цього музею організовують як свято для душі: з чудовою музикою, з розмовою за кавою про вічне і минуле, як це й водиться у колі людей, що мають сильні уподобання. Так було і цього разу.

Українські ліцеїсти з Тирасполя

В Одеському політехнічному університеті протягом тижня гостювали понад 30 учнів і три викладачі з Тираспольського українського ліцею. Власне, гостинці ці були цілком робочими: тираспольці ді допомогли одеським спеціалістам поглибити свої знання української мови, літератури, історії, етнографії. ОПУ став не просто одним із засновників українського ліцею в суспільній країні. Ліцей — підрозділ університету в рамках навчально-наукового комплексу «Політехнічний університет». Викладачі ОПУ брали участь у розробці його навчальних планів, де чітко місце відведено, нарівні з спеціальними дисциплінами, українським мові, літературі, історії, культурі. Передбачається, що випускники Тираспольського українського ліцею, який тільки-но починає своє життя, матимуть змогу вступати до одеського вузу на пільгових умовах.

У зв'язку з появою а засобах масової інформації рекламних повідомлень інвестиційних компаній, фондів та інших небанківських структур — резидентів України про прийняття ними депозитів та вкладів відносно у мільйон конвертованих валют, а також про продаж зазначених комерційними структурами акцій та іноземних акцій, облігацій, депозитів в іноземній конвертованій валюті, Національний

У Національному банку України

банк України роз'яснює, що згідно зі статтею 5 Декрету Кабінету міністрів України від 19.02.93 р. «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» такі операції дозволяються лише на підставі наданої Національним банком України індивідуальної ліцензії на право здійснення операцій з валютними цінностями.

На сьогодні таку ліцензію надає лише Акціонерному товариству «Українська фінансова група», Київ. Обов'язковою умовою для надання індивідуальної ліцензії є наявність проспекту емісії цінних паперів, депонітованих в іноземній валюті, зареєстрованих у Міністерстві фінансів України.

Національний банк України нагадує, що проведення операцій ліцензії без отримання індивідуальної ліцензії на право здійснення операцій з валютними цінностями є грубим порушенням чинного валютного законодавства України і спричиняє до sankцій, передбачених статтею 16 Декрету Кабінету міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю».

**Інтерв'ю провів
Анатолій КОВЕЛЬНЮК.**
— Київ.

Перша серед рівних...

На з'їзду Москва

Розпочав роботу новий законодавчий орган Росії — Федеральні Збори

Виступами Президента РФ Бориса Єльцина та прем'єр-міністра Віктора Черномірдіна в різних столичних залах відкривалися роздані засідання палат — Ради Федерації і Державної Думи. Для першої терміново збільшили кошти будинку російської преси, подорожні президентським указом журналістам зовсім недавно. Напередодні ввечері хтось із колегів «сміхачки» звинувачував у крадіжці плакат у вікні «Помогіть Росії — бросьте», маючи на увазі конкретну особу й конкретні дії цієї особи. Багато іноземних телевізійників чекало, щоб зняти пікантні сценки, як викладають тніх колег з будинку на Пушкінській вулиці. Та нічого такого не сталося — відомі, що розміщувалися в Будинку російської преси, казано «хатки», краці за попередні. На Йосифу Араб'ї, де колись засідали в комісії союзу надерк, поїли — російські, а затім Центрибромком, який, до речі, також залучився в цьому ж приміщенні.

Норвезький каледіоскоп

Чоловіки за відродження сім'ї

Телефонами довір'я норвежців не дивувати. Цілодобово, у різних куточках країни діють чергові диспетчери. Вони дають поради, в то й просто розмовляють з тими, хто відчуває потребу в спілкуванні. Не правдо, телефонів довір'я користувалися діти люди й діти. Однак останнім часом до служби звертаються дедалі більше розлучені чоловіки середнього віку. До речі, проблеми в них майже однакові: як померти з друзями та знову відкрити сім'ю.

Тюрму... на волю не поміняють

Три повітряних шірати, що у вересні минулого року зупинили експлан ТУ-134 Аерофлоту прагнелийти в Осло, задовольнені терористичним буттям. Вони заявляли представникам тюрмової адміністрації, що на волі в Ірані ніколи не почувалися так спокійно і впевнено, як тут, у в'язниці. Терористи наголювали, що захоплення літака, на їхню думку, мало повернути увагу широких кіл світової громадськості до терору, який роз'їзав уряд Ірану проти опозиції. За норвезькими законами громадянин цієї держави, що скоїв злочин на території Норвегії, не передається на батьківщину, якщо там їй загрожувала смертна кара. Отже, повітряні шірати залишались у Скандинавії.

Пер СВНЕ

Тронхейм

Глобус Україна

Величезна явишка «Государственная Дума» дивувала москвичів своєю появою на центральному кошикнох російської преси, подорожні президентським указом журналістам зовсім недавно. Напередодні ввечері хтось із колегів «сміхачки» звинувачував у крадіжці плакат у вікні «Помогіть Росії — бросьте», маючи на увазі конкретну особу й конкретні дії цієї особи. Багато іноземних телевізійників чекало, щоб зняти пікантні сценки, як викладають тніх колег з будинку на Пушкінській вулиці. Та нічого такого не сталося — відомі, що розміщувалися в Будинку російської преси, казано «хатки», краці за попередні. На Йосифу Араб'ї, де колись засідали в комісії союзу надерк, поїли — російські, а затім Центрибромком, який, до речі, також залучився в цьому ж приміщенні.

Російська столиця, що готувалася до візиту американського Президента Б.Клінтона, ніби й не помітила початку роботи свого, демократично обраного парламенту. Лише величезна кількість міліціонерів на центральних вулицях, авіаційних з металевими огорожею-демократизаторами, що суваюли з самого ранку, та безліч кремезних хлопців у цивільному, які прогулювалися на Тверській, Мавжеїній площі, Краснопресненській набережній, вирізнялися той ранок.

А сама Дума почала діяти так, як і прогнозували владні: не надто уважно вислухала виступ Черномірдіна, який звинувачували з політичного асексону такі попити, як «нечетвергівність» і «сестринність», а потім приступила до порядку денного, причому відразу ж стало зрозуміло: одностайності в Думі не буде, і навіряд чи вона взагалі стане дисциплінованим законодавчим органом. Кілька годин депутати обговорювали, що таке фракції, скільки в них може бути людей, як приймати рішення з цього пункту регламенту тощо.

Особливо слід відзначити виступ Б.Єльцина у верхній палаті парламенту. Побудованій у руській «бажання конструктивно співробітничати з усіма депутатами», він привернув увагу тільки єдиним: жорсткою констатацією такої собі «особливої ролі» Росії у СНД. Росії, яка, хоч і «рівня, зате перш серед рівних».

А журналісти більше цікавилися продовженням «криміналізації» розпочатої напередодні Єгором Гайдаром. На прес-конференції лідер блоку «Вибір Росії» заявив, що його фракція має намір порушити питання про розгляд зава Жиринського з точки зору кримінального права. А сам Володимир Волфович, як завжди оточений товаришами по партії та журналістами, не скупився на інтерв'ю. Але, крім чого, не виключено, прагнув до сумне припущення одного з колег: Дума — це політичний театр, а життя розвивається за кулісами. Та й пір йому подумалося: драматургу десь поряд, за кулісами.

Валентина ПОПОВА.

Фотомонтаж

Захистіть від цивілізації!

Фото Кейтсов — ІТАР-ТАРС.

А як у них!

Чекаючи змін

Перед- і післянобичі турботи децю поміж ними шок, що його зазнали киргизстанці після недавньої кризи влади, результатами якої стали рішення А.Ахаєва про проведення референдуму з приводу легітимності Президента, вихід у відставку прем'єр-міністра з урядом і вибори нового Кабінету міністрів і його голови, рішення Президії Верховної Ради про проведення наступної сесії дострокових виборів до нового парламенту.

Прогнози щодо того, який курсом ця республіка в найближчому й далекому майбутньому, постійно присутні в і газетних публікаціях, і в поденних розмовах жителів Киргизстану. Подвійної приводи щодо дискусій для новий складів цього керівництва на виконавчої влади, представлений Президенту людьми з опозиції. Ідеться, зокрема, про віце-прем'єра, лідера комуністичної Киргизстану Джумгаліба Аманбаєва.

Сам А.Ахаєв, коментуючи пессимістичні судження з приводу можливої реставрації комуністичного режиму, заявляючи, що в суспільстві відбуваються складні процеси і не все так однозначно. Ці процеси викликають людей — як демократів, так і комуністів. Сьогодні останні підтримують економічні реформи, але роблять наголос на соціальному захисті населення, на пом'якшенні цих труднощів, а якім зустрівся народ у ході лібералізації

пів. Інша справа, каже А.Ахаєв, наскільки широкі комуністи, які проголонують гасла. Це покаже час. Але Президент, як і досі, категорично переконаний в необхідності продовження й розвитку демократичних процесів як таких, що не мають історичної альтернативи. Деякі комуністи не лише тактично, а й стратегічно планує в офіційному курсі все ж, на думку рад політологів, неспівпадіння. Діотрої промовляють акцентують в діяльності російської кабінету В.Черномірдіна, який заявляв конкретні економічно і вже досяг чималих успіхів.

Як і куди все ж їти Киргизстану — покаже час, і, певно, наближається 10 січня сесії Верховної Ради, що припинила свою роботу на повільній калікуля, відповіла й, і настала пора не лише слів, а конкретних дій. Отже, криза влади в Киргизстані ніби вже подала, але попередити це чимало несподівано.

Богдан ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Продиктовано в номер

До нас іде репортер року

У Болгарії стало традицією наприкінці року вибирати кращого репортера країни. «Між опитаних 200 журналістів — саме мій головний редактор тижневика «Горелі» Вікент Пеева, а також зазначено чотири конкурси. Переважною більшістю голосів проголосили за професіона тележурналіста Елену Юнгочева. І не анігадоно. І правдиві репортажі з гарячих точок: Варнені, Хорватії, Сербії, Боснії та Герцеговини. А також репортажі величезну аудиторію глядачів.

І ось ми судимо з лави Юнгочева за загальною софійською кафе на конспіричному Рускомському бульварі, з імені — Царя-Визволителя. Навіть не віриться, що це, а в сказав, дедалі побувало там, куди не кожен чоловік підє.

Вас не було страшно, сивиню, а Боснії?

— Було, але не в Сараєві, а вже відомо. Друге таке відчуття мене охопило за два дні до поїздки з Хорватії до Сербської Бачини і далі до чергової Боснії до Београда. Мене лікоманію. Я усвідомлюю, що може статися і мені, моїми колегами — телеоператором, відеорежисером. Там журналісти розглядали переважно не випадково. Але досі не вийшло. Розумієте, коли ти там, у вирій події, де стріляє, коли ти думаєш про страх. Треба робити справу. Оператор, скажімо, більше ризикують, бо об'єкти камери можуть спричинити за оптичний шок.

— І ось чий ризик заради того, щоб бути першим?

— Навіщо. Для нас завжди першим подати інформацію, першим про щось реалізувати. Хіба не так? Тим паче, що ядється при Югославію — сусідку. Сухого повідомлення не вистачило. Треба відчувати ситуацію на місці. Прогнозувати об'єктивно. Що варто добрим журналістам аргументовано захистити навіть помилюкующі у подати й події? Ніхки промови. Моє ж credo — показати нікому току зору, а висновки їхній робити глядач.

— А яка ваша думка щодо інформаційної Захвоти?

— Є дві позиції. Перша — Захід знає, що робить. Наприклад, він спромавоє або різаліне релігійну вороженку з екс-СФЮ. Друга — Захід дієсно не розуміє, що діється в Боснії. Але як не мене, остання плетовна нація. Захід не може не мати капіталу отримання правдивої інформації.

— Чи не здається вам, що в Боснії з'являються інтереси Європи та США?

— Можливо. Давно оглядали вказівки, що США підтримують утворення мусульманської держави на Балканах, в Європі, щоб звести її до балансу й перетворення на значну економічну силу, сербською коментарю. Не думаю, що війна в Боснії скоро закінчиться.

— Коли ви реформували стенограма заведе вас в Україну?

— Скоро. Хочу показати, як іде передавання боротьби в Україні, то хто. Мій бажаніє віддати заклад та сиди області — скажімо, Львів і Донець. Якщо єдається, побувати на ракетній базі. Хотіла б з'ясувати, наскільки розгорілими для світу в українсько-російській протиріччя. Відверто кажу, ми дуже мало знаємо про Україну, хоча у нас і проживає найбільша болгарська diaspora. Все Росія, Росія... Одне слово, готують.

Інтерв'ю взяв Василь ЖУКОВСЬКИЙ.

Розробити стратегію роззброєння

на цей рік на відвідуванні перспективі закликає Бутрос Галі консультувати раду з питань роззброєння Організації Об'єднаних Націй. У вчорашньому Південній частині він провів надзвичайну зустріч з членами ради. У зверненні до учасників наради Бутрос Галі відхилив, що загальне дотримання Договору про нерозповсюдження ядерної зброї не є головною метою всієї діяльності. Генеральний секретар ООН попередив держави, які прагнуть придбати ядерну зброю, що «ніх інтересів дотримуватися Договору».

Балтійський батальйон миру

вирішили створити Литва, Латвія і Естонія. Країни прибалтійської держави пропонує, щоб цей батальйон був формований і входило до складу миротворчих військ ООН. До батальйону буде зараховано 650 добровольців з трьох країн, керівником батальйону буде, а його офіцер, а заступником буде — латвійський.

неполюїть отримувати свої

ний острів, що продукується інша ніграма, де прибуток на душу населення трохи більший, ніж у США; Данія — країна на піщаних дюнах, народ якої почуватися настільки швидко, що лише з другої спроби його насадку зможуть укласти. Маєстріхтські угоди; Японія, яка теж не бідує.

Тож і незрозуміло, чому дивується тому, що живемо погано, чи тому, що загальні живемо? А живемо погано тому, що держане керівництво проводить погану політику, яка стимулює людей не працювати, а впрокинути, вимагати, красти.

Чому ж така політика? Звісно, немає нісиді і диктатомів, немає монополістичності. І традиційне вимивання кадрового потенціалу до Москви, і відсутність досвіду управління державою, а не провінцією, і радянська фактура підготовки. Зрештою, «радянський економіст» і Економіст не одне й те саме, і це питання, який досвід серце керівництва переважає: досвід управління чи досвід розвалу.

Та попри всі скажодії, правляча сіла проводить саме ту політику, яку хоче. Українці керують не немоваля, а розумні люди, які свідомо приймають рішення і садимо йдуть чи їх очивиди, лідеро прогнозувати наслідки.

Не треба ні відкрити Америку, ні винаходити велосипед, ні підключати неіснуючу ідеальну програму безбоясного переходу одразу до економічного рівня Швейцарії або Греції. Базові складові сучасної ринкової економіки, які у головних параметрах співпадають з Японією, і дає ЄС, і дає США, і дає Бразилію. Схеми привласнення розвитку країн третнього світу та переорієнтації соціальної економіки на ринкову — теж. І не тільки в Україні, а й в Азії, і в Росії. Проблеми виникають, але загальний успіх такої політики вже очевидний. Там, де вона проводиться.

А в Україні прийняті пілотора року тому закони про велику та малу приватизацію ще не — ніякі, державні програми приватизації на 1992 та 1993 роки свідомо збиті. Так само, як і декрет Кабінету міністрів про приватизацію присадибних та дачних ділянок протягом 1993 року.

Верги не знають? Не можуть? Не хочуть? Господарство без господарів, власність без власників дають змогу їм безконтрольно поєднувати можливості халяви з безтурботністю найняти. Так жоді можна — так життя хочеться довіку.

Але не вибде. Приватизація невдаворна: життя й економічна аціальність своє візьмуть. Усі не розуміють. І підготовка до масштабної приватизації не дається. Причому дуже своєрідно.

но. Корпоратизація та розукрупнення великих підприємств, санація, комерціалізація, інші неминучі підготовчі заходи йдуть надто повільно, а почати тільки йтимуться. Зате повинні колом тривати негнучливі зміни відносин, утворення держструктур псевдоринкових структур, малих підприємств, що паразитують на державній власності.

З одного боку, це способи переукрупнення суспільних коштів, а з іншого — захват зручних стартових позицій, котрі після проголошення масової приватизації мають автоматично не призвести до пільгового переходу краших об'єктів у руки привілейованих претендентів. За відношенням сценарієм, формально масова приватизація буде започаткована тоді, коли фактична приватизація високорентабельних об'єктів буде закінчена. Ласих шматочків чимало; і прикривають до рух їх не односторонньо. Це випливає — приватизація відтягується. Лев готується до стрибка.

Тих, хто хоче вийти, історія вчить: якщо широд вважати, що майно розподіляється несправедливо... очікуй ахча. В 1861 році російський імператор

пожадав селянам волю без землі. Наслідки відомі.

Якщо жін більшість населення усунути від реальної участі у приватизації, якщо кожний не отримає справедливу частку загальної народної (не урядової) власності, місто із власників не зможе погнутися і господарство спокійно. Воля без майна — це мина уповільнені аї і піа процес приватизації, і піа економічне майбутнє країни. Принцип коуніду бродитиме по Україні. Хто не вчиться на чужих революціях — отримує свої.

Тому найкращим із можливих варіантів приватизації є той, який найсправедливіший. Таким є безоплатний розподіл значної (не менше половини) частини власності серед усіх співгромадян, усіх громадян України. Стверджує, що такі піліди наслідків, які не викликають навахи. Зауваження слухає. Колективізації була порубуванням. Народна приватизація була 6 попереним нагробаючим. Зісно, колективізації навахи.

Сьогодні такої піліди застосовується лише частково і загальною незадоволю. І суми приватизаційного рахунку (1 мільйон 50 тисяч карбованців) явно недостатні, і перелік об'єктів

кудись, а найкращий немає взагалі. І розширення серця наслідки ведуться вкрай незадовільно. Варто запозичити російський, а ще краще чеський досвід, як у частині популяризації та пропаланих заучів, так і в наявності широкій гласній пропозиції щодо їх використання.

Жителі України страждають від ніяких реформ, а від їх відсутності. Мало того, що ринкові реформи не проводяться, так вони ще систематично дискредитуються. Частково регуляцією, а частково монополією цін об'єзали «вільними», розкращани майна — «приватизацією», масовою заочисністю «підприємствостю», а все це разом «ринковою реформою». Таким чином, у людей збавують волю та нехай і до ринку, і до реформи, і до реформи.

Натомість пропонується введення наглядничого стану в економіці, створення відповідних комісій, комітетів і чого там ще. Ні вводити, ні формувати, не треба. Економіку наглядничого стану вже маємо понад сімдесят років. Як і її адвєтти при аладі. Україна потребує протизаконового: звичайного економічного стану, звичайного компетенційного управління, сформованого звичайним політично відповідальним парламентом.

Звідси впливає ключовий аспект претерити — аспект поступливості. Економічна реформа — функція влади. Сподівається, що її здійснить консилиум професорів-економістів, означає втратити ілюзії. Якщо політична влада (парламентська більшість і Президент) зацікавлена у реформах і визнає їх загальний напрям, то фактично доручається опрацювати відповідні програми і законопроекти, а диктаторство — відтворювати їх у життя.

Колективізацію здійснювали не селяни і не експериментатори-економісти, а вожаки більшовизму. Економічне чучело у півсянці Німеччини здійснював безпосередньо керівництвом міністра економіки Ерхарда, було попередньо санкціоноване окупаційною аладою союзників і ринку підтримувалося капіталом Аленавером та більшістю ХАС/ХС у бюджеті. Заст 80-х років у США та Англії забезпечила політична воля Р.Рейгана, М.Тетчер та їхніх союзників.

Найважливішою передумовою реформ є обрання Парламенту реформ, Президента реформ, утворення Уряду реформ.

Чи можна їх обрати вже на наступних виборах? Можна. Випадає. Більшість у Верховній Раді, яка лише імітувала і дискредитувала ринкові реформи, потурбувався, щоб і наступна РБ була такою ж. А далі цього вона зашилася старий

виборчий закон, дещо його поприршиш. Вибори провадитимуться на загальнобатьох основі, а це означає, що виборці обирають депутатів, та не політичну лілію, політиків, та не політику.

У сучасних демократіях застосовуються кілька різновидів виборчого законодавства. Але всі вони орієнтовані на утворення парламенту, депутати якого розподіляються за партійними фракціями. Партія більшість утворює уряд і разом з ним віддає волю за обраний курс. Мандатом на майбутні вибори. Оцінюють передачі програм партій і збирають їх із минулого діяльності, виборці отрмують чіткі орієнтири для голосування.

Щого немі і не може бути ні позапартійних виборів, коли кандидати не репрезентують ніякої організованої політичної сили та традиції. Політичні зв'язки та справжні наміри «незалежних» кандидатів дуже часто прикриваються і прикриваються вже у Верховній Раді.

Батогопартійні вибори — це спосіб формування дієздатного, структурованого, відповідального парламенту, позапартійного вноніонію безвідповідальності Верховної Ради.

Успіх приходить не одразу. Західні країни дослаги процвітання після того, як поєднали ринкову економіку з багатопартійною демократією. Аналогічно розвиваються процеси і в країнах, де ще недавно панувала диктатура: Іспанія, Португалія, Чилі, Південна Корея...

І не випадково, що ВР, яка своїм економічним пріоритетом обрала галузьвання ринкової реформи, політичним пріоритетом обрала галузьвання багатопартійності. Сподівається, що ВР буде якого скликання, обрали таким чином, пошпінити життя до цього, аби не прихилили економічної і політичної демократії замінити-муться розпорощенням, неорганізованим, партія алад піа аккомпанемент нестримної демографічній гнилуї своєю лілію.

Зрештою, бачованість і економічної і політичної реформи можливі лише через слабкість їх прихильників. Єдиний спосіб примусити рахуватися із собою стати сильними, єдиний шлях до цього — бачуватися. Клуби за інтересами це чудово, але замало. Клуби виборців — це чудово, але ненадовго. Необхідні постійні впливові політичні об'єднання громадян — партії. Не чеський мистецтві зберу — не дочекається. Об'єднується.

Володимир ФІЛЕНКО, народний депутат України, голова президії Парції демократичного відновлення України.

Фото Бориса ДВОРНЮГО (Ужгород).

ський р-н, с. Печаніа) — 1 млн грн.

Доброжан С. І. (Донецька обл. Артемівськ) — 1 млн грн.

Шевченко В. П. (Одеська обл. Шириневська с/р Володимирівка) — 1 млн грн.

Гришай Т. Г. (Суми) — 1 млн грн.

Лобко В. П. (Київ) — 1 млн грн.

Прогінчак М. П. (Полтавська обл. Карлівський р-н Поселення Липки) — 1 млн грн.

Чорногуз Т. О. (Чернівецька обл. Вижницький р-н смт. Бергомет) — 1 млн грн.

Сотч М. С. (Миколаївська обл. Первомайський р-н с. Лиса Гора) — 1 млн грн.

Косман Д. Д. (Закарпатська обл. Рахів) — телівізор

Гончар А. М. (Черкаська обл. Лисянський р-н с.

Кам'яний Брід) — казюмола

Якимчук Н. Д. (Дніпропетровська обл. Дніпродзержинський с/р) — самовар

Кесель А. Г. (Дніпропетровська) — велосипед

Дубик І. І. (Черкаси) — електродвигун

Котко М. Ф. (Запорізька обл. Куйбишевський р-н с. Виноградівськ) — міксер

Волкова С. В. (Кіровоградська обл. Олександрія) — міксер

Гурман С. Д. (Донецька обл. Вілюрівка) — фен

Павлюк М. М. (Житомирська обл. Новоград-Волынський) — фен

Лавренко С. В. (Кіровоградська обл. Олександрія) — електронік

Музиченко М. М. (Чернігівська обл. Носівський р-н с. Мрин) — путівка до Яремчи чи Трускавця (на

вибір)

Зубаха Н. В. (Кіровоградська обл. Заманківка) — путівка до Яремчи чи Трускавця (на вибір)

Усі грошові вибори будуть нараховуватися поштовим переказом. Ті спільники, хто не надіслав до редакції керсеркопію або заперує у своєму поштовому відділенні копію передплатної квитанції, мають це зробити протягом двох тижнів для публікації підсумків розграву лотереї.

Якщо неможливо бути одержати безпосередньо з редакції або асесити наданною оповістю. Путівка при несприятливій редакції можна отримати у фірми «Кіагуру». Тим, хто звертається у редакцію, треба мати пра собі передплатну квитанцію і паспорт.

КОН УКРАЇНИ **ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ ДО ЗАКОНУ
УКРАЇНСЬКОЇ РСР «ПРО ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ»**

(Продовження на 12-й стор.)

ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ РСР «ПРО ЗАХИСТ

**ДОПОВНЕНЬ ДО ЗАКОНУ
ПРАВ СПОЖИВАЧІВ»**

(підприємство, що виконує їх функції) доведуть, що недоліки товару виникли внаслідок порушення споживачем правил користування товаром або його зберігання. Споживач має право брати участь у перевірці якості товару особисто або через свого пред-

1. Споживач має право відмовитися від договору про виконання робіт і надання послуг і вимагати відшкодування збитків, якщо виконавець своєчасно не приступав до виконання договору або виконує роботу так повільно, що закінчити її у визначений термін стає неможливим.

умовами договору, споживач має право призначити виконавцю відповідний термін для усунення недоліків, а в разі невиконання цієї вимоги у визначений термін – розірвати договір і вимагати відшкодування збитків або дозвучити виправлення недоліків третій особі за рахунок

4. Зв наявності у роботах (послугах) істотних відступів від умов договору або інших істотних недоліків споживач має право вимагати розірвання договору та відшкодування збитків.

6. Виконавець не несе відповідальності за недоліки у виконанні зобов'язань, якщо вони:

7. При відступі від умов договору та інші недоліки в роботі, що не могли бути виявлені при звичайному способі її прийняття, споживач பொதுவად званий волонтерами ви-

6. Вимоги замовника, передбачені цією статтею, підлягають задоволенню в разі

9. Виконавець зобов'язаний протягом місяця відшкодувати збитки, що виникли у зв'язку з втратою, псуванням або пошкодженнями речі, прийнятої ним від споживача для виконання робіт або надання послуг. Виконавець не звільняється від відповідальності, якщо ризик його наукових і технічних знань не дає змоги визначити особливі властивості речі, прийнятої ним від споживача для виконання робіт або надання послуг.

Стаття 18. Право споживача на безпеку товарів (робіт, послуг)
1. Споживач має право на те, щоб товари (роботи, послуги) за звичайних умов їх використання, зберігання і транспортування були безпечними для його життя, здоров'я, завколишнього при-

вних документах, що містять обов'язкові вимоги до товару (роботи, послуги), використання якого може завдати шкоди життю, здоров'ю споживача, навколишньому природному середовищу, в такому майже споживача, відповідні органи державної антимонопольної влади, що здійснюють державний захист прав споживачів, зобов'язані негайно заборонити продаж і реалізацію таких товарів (виконання робіт, послуг).

Виготовник (виконавець, продавець) повинен попередити споживача про наявність терміну служби (придатності) товару (наслідків роботи) або його частини, обов'язковий умов його використання та можливих наслідків в разі їх невиконання, а також про необхідні дії піс-

4. Товари (роботи, послуги), на які актами законодавства або іншими нормативними документами встановлено обов'язкові вимоги щодо забезпечення безпеки життя, здоров'я і споживачів, їх майна, навколишнього природного середовища, підлягають обов'язковій сертифікації згідно з чинним законодавством. Реалізація та виконан-

Підставою для дозволу на ввезення таких товарів на територію України є пред'явлення у митні органи сертифікат відповідності, виданий або визнаний уповноваженими на те органами.

5. Якщо встановлено, що при додержанні споживачем правил використання, зберігання чи транспортування товарів (наслідків робіт) вони завдають або можуть завдати шкоди життю, здоров'ю майну споживача чи навколишньому природному середовищу, то виробник зобов'язаний:

Якщо причини, що заважають шкоди, усунути неможливо, виготовник (виконавець) зобов'язаний зняти такі товари (роботи, послуги)

Виготівник (виконавець зобов'язаний відшкодувати повному обсязі завдані споживачам збитки, пов'язані відшкодуванням товарів (робіт послуг)).

7. Виготовник (виконавець) зобов'язаний інформувати споживача про можливі ризики і про безпеку використання товару (роботи, послуги) за допомогою прийнятних у міжнародній практиці

1. Шкода, заподіяна життю, здоров'ю або майну споживача товарами (роботами послугами), що містять конструктивні, виробничі, репетурні або інші недоліки, під-

2. Право вимагати відшкодування заподіяної шкоди визнається за кожним потерпілим споживачем незалежно від того, перебував він чи не перебував у договірних відносинах з виготовником (виробником, продавцем). Таке право зберігається протягом встановленого терміну служби (терміну придатності), а якщо такий не встановлено — протягом десяти років з моменту закінчення строку придатності.

3. Відповідальність пер-
споживачем за шкоду, зазнану в пункті 1 цієї статті, несе сторона, яка її заподіяла.

Стаття 18. Право споживача на інформацію про товари (роботи, послуги)
1. Споживач має право одержання необхідної, достатньої та достовірної інформації про товари (роботи, послуги), що забезпечує можливість їх компетентного вибору.

назани нормативних документів, вимогам яких повинні відповідати товари (роботи послуги):

лення інших продуктів харчування і харчових добавок калорійність, вміст шкідливих для здоров'я речовин порівняно з обов'язковими вимогами нормативних документів і протипоказання щодо застосування;

термін служби (придатно-ті) товарів (наслідків робіт відомості про необхідні для споживача після його закінчення, а також про можливі наслідки в разі невиконання цих дій;

Стосовно товарів (робіт, послуг), які підлягають обов'язковій сертифікації, споживачеві повинна надаватися інформація про їх сертифікацію.

2. Інформація, передбачена в пункті 1 цієї статті, доводиться до відома споживачів виготовником (виконавцем, продавцем), у технічній документації, при

добається до товарів (результатів робіт, послуг) за етикетці, а також маркуванням чи іншим способом прийнятим для окремих видів товарів (робіт, послуг) або в окремих сферах обслуговування.

Продукти харчування, упаковані або розфасовані в Ук

3. Громадянин, який здійснює підприємницьку діяльність, на етикетці товару (роботи, послуги) повинен надати інформацію про номер

придбання товару (роботи, послуги), який не має потреби споживачеві властивостей — споживач має право розірвати договір і вимагати відшкодування завданих йому збитків;

здоров'ю або майну споживача — він має право пред'явити позов до продавця (виготівнику, виконавцю) вимоги, передба-

5. Збитки, завдані споживачеві товарами (роботами, послугами), придбаними в результаті недобросовісної реклами, підлягають відшкодуванню винною особою у повному обсязі.

7. Держава створює умови для набуття споживачами потрібних знань з питань безпеки харчових продуктів.

1. За всіма громадянами однаковою мірою визнається право на задоволення їх потреб у сфері торговельного та інших видів обслуговування. Встановлення будь-яких перераг, прямих або непрямих обмежень прав споживачів не

Забороняється примушувати споживача придбавати товари і послуги некавалерної форми або додатково до них.

3. Продавець (виконавець) зобов'язаний надати споживачу:

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ ДА ЗАКОНУ УКРАЇНСЬКОЇ РСР «ПРО ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ»

(Заключення).
Пішток на 10—12-й стор.).

начеві достовірну і доступну інформацію про найменування, належність та реалізацію роботи свого підприємства.

4. Споживач має право на перевірку якості, комплектності, міри, ваги та днів товарів, що придбаються, демонстрацію безпечного та правильного їх використання. На вимогу споживача продавець зобов'язаний у цих випадках надати йому контрольні-вимірнівальні прилади, документи про ціну товарів. В тому разі, коли під час гарантійного терміну необхідно визначити причини втрати якості товару, продавець зобов'язаний у триденний з дня одержання письмової заяви від споживача термін направити цей товар на експертизу. Експертаizu проводитимуть за рахунок продавця.

5. При порушенні прав споживача на підприємствах сфери торговельного обслуговування (власних видів обслуговування продавця (виконавця) і працівники цих підприємств несут відповідальності, встановленої законодавством.

Стаття 20. Право споживача на обмін товару належної якості

1. Споживач має право обміняти неподпорочений товар належної якості на аналогічний у продавця, у якого він був придбаний, якщо товар не підпадає за формою, габаритами, фасоном, кольором, розміром або з інших причин не може бути ним використаний за призначенням.

Споживач має право на обмін товару належної якості протягом 14 днів, не враховуючи днів купівлі.

Обмін товару належної якості проводиться, якщо він не споживався і якщо збережені його товарний вигляд, споживчі властивості, якість, цілісність, а також товарний знак на фасованні чи на інших документах, наданих споживачем разом з проданим товаром.

Перелік товарів, що не підлягають обміну (поверненню) на підставах, зазначених у цій статті, затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Якщо на момент обміну аналогічного товару немає у продавця, споживач має право або придбати будь-який інший товар з належного асортименту.

менту з відповідним переахуванням вартості, або одержати назад гроші у розмірі вартості повернутого товару, або здійснити обмін товару на аналогічний при певному ж надорізній відповідного товару в продаж. Продавець зобов'язаний у день надходження в продаж повідомити про це споживача який вимагає обміну товару.

Стаття 21. Недійсність умов договорів, що обмежують права споживача

Умови договору, що обмежують права споживача порівняно з правами, встановленими законодавством, визнаються недійсними. Якщо в результаті застосування умов договору, що обмежують права споживача, споживачеві завдано збитків, то вони повинні бути відшкодовані винною особою у повному обсязі.

Споживач має право на відшкодування збитків, завданих йому виготовленням (виконанням, продажем) у зв'язку з використанням останніх, переваг свого становища у виробничій чи торговельній діяльності.

Стаття 22. Правила торговельного, побутового та інших видів обслуговування

Правила торговельного, побутового та інших видів обслуговування (виконання робіт, надання послуг) затверджуються Кабінетом Міністрів України. Зазначені правила не можуть суперечити законодавчим актам України.

Стаття 23. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів

У разі порушення законодавства про захист прав споживачів господарської суб'єкти сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, у тому числі громадянин-підприємець несе відповідальність за:

відмову споживачу в реалізації його права, встановленого пунктом 1 статті 14, у десятикратному розмірі вартості цього товару;

випуск, реалізацію товарів, виконання робіт, надання послуг, що не відповідають вимогам нормативних документів, — у розмірі 25 відсотків вартості реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг;

реалізацію товарів, виконання робіт, надання послуг, які підлягають, але не пройшли обов'язкової сертифікації, — у розмірі 25 відсотків вартості реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг;

діл, — у розмірі 25 відсотків вартості реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг;

реалізацію на території України імітованих продовольчих і непродовольчих товарів, які не відповідають вимогам нормативних документів, що діють в Україні, створюють безпеку для життя, здоров'я і майна споживачів і навколишнього природного середовища — у розмірі 50 відсотків вартості реалізованих товарів;

реалізацію товарів, виконання робіт, надання послуг, зборів, що виступають в якості реалізації відповідних державних органів, — у розмірі 100 відсотків вартості реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг;

реалізацію небезпечних товарів (отрути, отрутохімікатів, ліків, токсичних речовин тощо) без належного попереджувального маркування, а також без інформації про правила та умови безпечного використання — у розмірі 50 відсотків вартості реалізованих товарів;

відмову в наданні необхідної, доступної та достовірної інформації про товари, роботи, послуги — у розмірі 30 відсотків вартості товарів, що пропонуються споживачеві для придбання (виконання, надання);

ухвалення від перевірки якості товарів, виконаних робіт, наданих послуг — у розмірі 100 відсотків реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг з моменту ухвалення.

50 відсотків сум штрафів зарученових до посадових осіб Фонду органів місцевого самоврядування, 35 відсотків — до державного бюджету, а 15 відсотків відраховуються державним органам у справах захисту прав споживачів для створення матеріально-технічної та науково-дослідної бази.

Стаття 24. Судовий захист прав споживачів

Захист прав споживачів, передбачений законодавством, здійснюється судом.

При задоволенні вимог споживача суд одразу вирішує витрати щодо відшкодування морального (вмального) шкodu.

Споживачі за своєю вибіркою пред'являють позови до суду за місцем свого проживання або за місцем походження.

ним відповідача, за місцем заповнення шкodu або за місцем виконання договору.

Споживачі здійснюють від складу державного мита за позовами, що пов'язані з порушеннями їх прав.

Розділ III
ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ СПОЖИВАЧІВ (ОБ'ЄДНАННЯ СПОЖИВАЧІВ)

Стаття 25. Громадські організації споживачів (об'єднання споживачів)

З метою захисту своїх законних прав та інтересів громадяни мають право об'єднуватися в добровільні основи у громадській організації споживачів (об'єднання споживачів).

Об'єднання споживачів є громадськими організаціями, що здійснюють свою діяльність відповідно до Закону України «Про об'єднання громадян».

Держава підтримує діяльність об'єднань споживачів (об'єднань споживачів).

Стаття 26. Права громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів)

Об'єднання споживачів мають право:

визначати споживчі властивості продукції, посила на неї проводити опитування населення для виявлення громадської думки про якість товарів, що виготовляються і реалізуються, та ціни на них;

проводити експертизу та випробування товарів (робіт, послуг);

організувати відомості державної влади і управління, органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань.

сприяти державним органам у здійсненні контролю за якістю товарів (робіт, послуг), торговельного та інших видів обслуговування;

організовувати юридичну і консультативну допомогу споживачам відповідно до законодавства;

вносити пропозиції щодо розробки нормативних документів, що встановлюють вимоги до якості товарів (робіт, послуг);

представляти і захищати інтереси споживачів в органах державної влади та управління та місцевого самоврядування відповідно до законодавства;

вносити в органи державного управління і господарських суб'єктів пропозиції про заходи щодо підвищення якості товарів (робіт, послуг), про тимчасове зупинення випуску та реалізації товарів (робіт, послуг), що відповідають вимогам державних стандартів.

відшкодувати встановленим вимогам шкodu якості, при припиненні виробництва, вилучення з реалізації та прогону з продажу (робіт, послуг), що становлять небезпеку для життя, здоров'я і майна громадян або завдають шкodu навколишньому природному середовищу, а також про скасування ціни, встановлених з порушенням чинного законодавства.

звертатися з позовом до суду про визнання діл продавця, виготовлення (підприємств, що виготовляють їх функції), виконання торговельних щодо невизначеного кола споживачів і припинення діл діл.

При задоволенні такого позову суд зобов'язує порушника довести рішення суду у встановлений ним строк через засоби масової інформації або іншим способом до відома споживачів.

Рішення суду, що набрало законної сили, про визнання діл продавця, виготовлення (підприємств, що виготовляють їх функції), виконання торговельних щодо невизначеного кола споживачів, є обов'язковим для суду, що розглядає позов споживача щодо цивільно-правових наслідків їх діл з питань, чи мали місце ці діл і чи були здійснені відповідно до законодавства за захисту в судовому порядку права споживачів, які не є членами громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів);

звертатися до правоохоронних органів та органів державного управління про протиправні діл, порушення інтересів осіб, винних у випуску та реалізації невідповідних товарів (робіт, послуг);

організувати інформаційну роботу про права споживачів;

сприяти розвитку міжнародної співробітництва у галузі захисту прав та інтересів споживачів.

Президиент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
15 грудня 1993 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО ВВЕДЕННЯ В ДІЮ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО НАСІННЯ»

Верховна Рада України постановила:

1. Закон України «Про насіння» ввести в дію з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України до 1 березня 1994 року:

підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про зміни і доповнення до законодавчих актів України, що випливають із Закону України «Про насіння»;

привести рішення Уряду України до відповідності із цим Законом.

забезпечити перегляд і скасування Міністерствами і відомствами України їх нормативних актів, що суперечать вимогам цього Закону, а прийняти рішення про державну підтримку насінництва.

Голова Верховної Ради України

І. ПЛОЦЬ

м. Київ,
23 грудня 1993 року.

ПРО НАСІННЯ

Цей Закон містить основні принципи, що регулюють виробництво, реалізацію та використання насіння і сідального матеріалу сільськогосподарських культур, декоративних, лікарських та лісових рослин, на які затверджено державні стандарти, правові відносини між виробниками і споживачами насіння і сідального матеріалу, а також охороняють їх права.

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені ключові терміни вживаються в такому значенні:

насіння — генеративні і вегетативні органи рослин, що використовуються для

вдвоєння сорту (сама насіння, саджанці, мшці, дубинки, бульби, меристема тощо).

Категорії насіння: оригінальне — насіння, одержане науковими установами в первинних ланках каскадів шляхом послідовного добору репродуктивних особин і одинокі їх нащадки з метою вдвоєння і збереження сорту;

елітне — розмножене насінням відібраних у розсадниках перших класів краплів нащадків репродуктивних рослин, яке найбільш повно передає спадкові ознаки та властивості сорту і за сортовими та посівними якостями відповідає вимогам державного стандарту на еліту;

репродуктивне — насіння першої та наступних репродукцій.

До насіння зазначених категорій прирівнюються відповідні саджанці, бульби, бульби, тропічні, виноград, плодощів, горішків, ягідних, декоративних, лікарських, лісових культур з урахуванням особливостей їх розмноження;

сортові мшці — сукупність показників, що характеризують належність насіння до відповідного сорту;

посівні якості — сукупність показників якості насіння, що характеризують його придатність до посіву;

(Продовження на 14-й стор.).

П Р О П О З И Ц І Я

ЗАКОН УКРАЇНИ

(Продовження.
Початок на 13-й стор.).

парті насіння — будь-яка кількість однорідного насіння, який вид насіння засвідчена одним документом; неолідичне насіння — насіння, що не відповідає за якісними показниками німо жатого насіння відповідно до стандарту; насіннятво — галузь рослинництва, завданням якої є розмноження насіння високопродуктивних сортів, підвищення і поліпшення їх чистоти, сортової, біологічної і урожайної властивостей; система насінництва — комплекс взаємопов'язаних організаційних, наукових і агротехнічних заходів, спрямованих на забезпечення виробництва, реалізації та використання насінняного і садивного матеріалу сільськогосподарських, декоративних, лікарських і лісових рослин; реєстр сортів рослин України — реєстр, до якого записано сорти, допущені до господарського використання.

Державний реєстр виробників насінняного і садивного матеріалу — червоний список виробників та їх форм власності, яким надано право виробляти і реалізовувати насіння;

маркування насіння — умовне позначення, слово, торговельна марка, символ або малюнок, розміщені на упаковці, прикріплені до неї, вказують на сортування, апробацію — польова оцінка якості сортових посівів.

Стаття 2. Об'єкт насінництва
До об'єктів насінництва згідно з цим Законом належать: сорти (гібриди, популяції, сортогупи, лінії, ліній); насіння, насінницькі посіви та касадження.

Стаття 3. Суб'єкт насінництва
До суб'єктів насінництва належать фізичні та юридичні особи, яким надано право здійснювати виробництво, реалізацію та використання насіння відповідно до цього Закону.

Стаття 4. Законодавство України про насіння
Законодавство України про насіння складається з цього Закону, Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», інших законодавчих актів, а також нормативно-правових актів органів державної влади і управління.

СИСТЕМА ВЕДЕННЯ НАСІННИЦТВА

Стаття 5. Система насінництва

1. Система насінництва сільськогосподарських культур складається з лісового, селекційного, елітного і репродуктивного насінництва, страхових фондів насіння та державних насінняних ресурсів.
2. Особливості виробництва насіння окремих сільськогосподарських культур або їх груп, декоративних, лікарських і лісових рослин уключаються під час створення систем їх насінництва, що регулюються відповідними нормативними актами Міністерства сільськогосподарського і продовольства України, Міністерства лісового господарства України та Української академії аграрних наук.
3. Міністерство сільськогосподарського і продовольства України забезпечує розвиток насінництва сільськогосподарських культур, спрямований на повне забезпечення потреб виробників насінням, перевірку його якості, здійс-

ник заходів щодо державної підтримки насінництва, удосконалення економічного механізму взаємодій між виробниками і споживачами насіння, а також виконання міжнародних договорів України з насінництва, веде Державний реєстр виробників насінняного і садивного матеріалу.

4. Міністерство лісового господарства України забезпечує розвиток насінництва лісових культур, перевірку його якості, удосконалення економічного механізму взаємодій між виробниками і споживачами насіння, а також виконання міжнародних договорів України з насінництва.

5. Українська академія аграрних наук за державним контрактом організовує виробництво і реалізацію оригінального насіння та еліти сільськогосподарських культур, у тому числі розмноження, відведення у виробництво нових перспективних сортів, вивчає попит сівового насіння цілого ринку, встановлює взаємодії з органами насінництва інших держав, розробляє прогресивні технології виробництва та зберігання насіння, а також здійснює ліцензійні міністерствами — методами виробництва насіння та інші нормативні документи.

Стаття 6. Страхові фонди насіння

Страхові фонди оригінального насіння створюються відповідними суб'єктами насінництва в обсязі ста відсотків до потреб, супереліти — п'ятдесят відсотків від потреб, насіння — не менше п'ятидесяти відсотків потреби в насінні. Поповнення страхових фондів проводиться щорічно. Використання насіння страхових фондів не за призначенням у межах строків, визначених міністерствами сільськогосподарського і продовольства України та лісового господарства України.

Стаття 7. Державні насінняні ресурси

1. Для забезпечення насінним районом, що не виробляє насіння, або менш розвиненої частини району обсягом, необхідним для виробництва його виробництва, подання допомоги у разі зниження або пошкодження насінняного лісового господарства, забезпечення сортовідновлення, сортозміни та реалізації насіння за міжнародними договорами створюються державні насінняні ресурси.

2. Обсяг формування державних насінняних ресурсів складає групу культур і сортів визначених Міністерством сільськогосподарського і продовольства України (лісових культур і сортів Міністерством лісового господарства України) і затверджується Кабінетом Міністерств України.
3. Державні насінняні ресурси здійснюються на контрактній основі, а також за рахунок імпорту. Формування насінняних партій і товарного зерна зберігається.

3. Заготівлю насіння в державні ресурси і його зберігання в насінницьких організаціях за дорученням Міністерства сільськогосподарського і продовольства України здійснює Українська академія аграрних наук.

4. Підприємства та організації, які здійснюють заготівлю, обробку, зберігання та реалізацію насіння державних ресурсів надходять шляхом кредиту за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 6. Право на виробництво і використання насіння

1. Юридичні і фізичні особи можуть розмножувати, заготівлювати, реалізовувати та використовувати насіння сортів рослин лише за умов відповідності своїх виробничих і господарських потреб власним вимогам, що встановлюються Міністерством сільськогосподарського і продовольства України.

2. За насінними атестаціями, проведеної Міністерством сільськогосподарського і продовольства України, дозволяють виробництво і використання оригінального насіння надається науково дослідним установам і учбовим господарствам інших сільськогосподарських закладів, елітного — дослідним та елітно-насінницьким господарствам науково-дослідним установам і учбовим господарствам інших сільськогосподарських закладів, а за насінними атестаціями, проведеної органами управління сільськогосподарським підприємствами, селянським (фермерським) та іншим господарствам незалежно від форм власності.

3. Юридичні і фізичні особи, що за насінними атестаціями одержали дозвіл на виробництво і використання насіння, повинні мати матеріал, знаходиться до Державного реєстру виробників насінняного і садивного матеріалу, який вказує на вид насінняного і садивного матеріалу сільськогосподарського і продовольства України.

4. Положення про Державний реєстр виробників насінняного і садивного матеріалу затверджується Міністерством сільськогосподарського і продовольства України.
5. Українська академія аграрних наук.
6. Юридичні і фізичні особи, що не мають дозволу на виробництво і використання насіння, можуть виробляти його тільки для власного використання без права продажу.

Стаття 9. Права і обов'язки виробників насіння

1. Юридичні і фізичні особи, що одержали дозвіл на виробництво і використання насіння, мають право: а) договірними умовами купувати у інших виробників відповідний насінняний матеріал у будь-якій формі торгівлі для наступного розмноження і реалізації;

б) вивчати відшкодування завдані збитки при перехресного запліднення посівів виробничого сорту іншим сортом насінням невиконаної сукцесії виробником, встановленого з ним договору щодо розміщення посівів перехреснозавданні;

в) встановлювати договірні ціни на вироблене насіння, що підлягає реалізації;

г) звертатися до органів державного управління і контролю в районі, де сутових органів у разі порушення прав, ваданих їм цим Законом.
2. Виробники насіння зобов'язані: а) укладати угоди на використання сортів з власниками патентів на сорти, установлені в районі, де сутових органів на які не видаються патенти, або авторами сортів; б) виробляти насіння згідно з обсягом, зумовленим державним контрактом, створю-

вати його страхові фонди в обсягах, визначених статтями 6, 7 цього Закону;

в) дотримуватися технологічних і методичних актів насінництва щодо зберігання сортів чистоти, біологічних і урожайних властивостей сортів та посівних якостей насіння.

Гарантувати відповідність насіння, що підлягає реалізації, сортовій чистоті і посівним якостям, забезпеченням документів на насіння: а) своєчасно здавати зразки насіння для контролю якості до лабораторій Української державної насінняної інспекції;

б) зберігати дублікат зразків насіння протягом терміну, визначеного державним стандартом; в) вести по кожному сорту насінницьку документацію за встановленими формами зберігати її протягом трьох років;

г) дотримуватися встановленого порядку матеріалу насіння, тарування насіння, що підлягає реалізації.

3. Виробники насіння мають і інші права та обов'язки, передбачені цим Законом та нормативними актами з питань насінництва.

Стаття 10. Термін поновлення насіння

Термін поновлення (кількість поколінь відтворення) насіння, що виробляється в установленій формі, визначений органами управління сільськогосподарським підприємствами, селянським (фермерським) та іншим господарствам незалежно від форм власності.

4. Юридичні і фізичні особи, що за насінними атестаціями одержали дозвіл на виробництво і використання насіння, повинні мати матеріал, знаходиться до Державного реєстру виробників насінняного і садивного матеріалу, який вказує на вид насінняного і садивного матеріалу сільськогосподарського і продовольства України.
5. Положення про Державний реєстр виробників насінняного і садивного матеріалу затверджується Міністерством сільськогосподарського і продовольства України.
6. Українська академія аграрних наук.

Розділ III

ОБОРОТ НАСІННЯ

Стаття 12. Введення насіння в оборот

1. Насіння вводиться в оборот після його визнання державними органами управління і контролю в насінницьких підприємствах відповідними документами встановленої форми.

2. Насіння вважається визначеною сорту, якщо: а) належить до сорту, що пройшов державне випробування, за результатами якого сорти рослин України або визначено перспективним; б) сортову чистоту і посівним якостям відповідає вимогам державного стандарту України.

3. Вимоги щодо визначення сортів і насінняних ресурсів.

1. При визначенні сортів і посівних якостей насіння використовуються єдині методи аналізу сортової чистоти, засоби, еліти термінології і нормативна документація.
2. Норми сортів і посівних якостей насіння визначаються державними стандартами України.

Стаття 14. Визначення сортів і посівних якостей насіння

1. Визначення сортів і посівних якостей насіння здійснюється методом апробації, ґрунтово-лабораторного контролю.

2. Обсяги апробації сортів і посівів в розрізі культур і сортів визначаються виробниками насіння самостійно, виключно із метою задоволення власних насінняних потреб, створення страхових фондів, виконання згідно з укладеними договорами поставок в державні ресурси, а також з урахуванням реалізації на ринку насіння.

3. Апробація сортів і посівів здійснюється в порядку, визначеному Інструкцією Міністерства сільськогосподарського і продовольства України.

4. У разі невідповідності насіння вимогам державного стандарту він вилучається із числа насінняних, а одержане насіння не може використовуватися на посівний цілі. Міністерство сільськогосподарського і продовольства України у разі необхідності доводить введення в оборот сорту, який не відповідає суміш, компонентами яких є визнане насіння.

Стаття 15. Визначення посівних якостей насіння

Визначення посівних якостей здійснюється в лабораторіях Державної насінняної інспекції методом аналізу проб, відрізнятих від партії насіння.
2. Проби насіння від партії, що підлягають реалізації, відбираються робітниками Державної насінняної інспекції, а для власних потреб виробника — самим виробником або особами, утвореною на це Українською державною насінняною інспекцією.

Зняття проб і визначення посівних якостей насіння експортуються відповідно до міжнародних правил.

3. На насіння, яке за даними лабораторного аналізу відповідає вимогам державного стандарту України, його власник одержує документ про якість.

4. Документи, що засвідчують якість лісового насіння, видають лісогосподарства Міністерства лісового господарства України.

5. Насіння, що підлягає поставці на експорт, супроводжується міжнародним і фітосанітарним сертифікатами.

Стаття 16. Використання невиконаного насіння

Контракти на насіння, не записані до Реєстру сортів рослин України і не визначені перспективним, може використовуватися для посівних цілей лише у тих випадках, якщо:

а) його розміщення передбачено міжнародним договором для вивезення за межі України;
б) згодою сорту прийнято спеціальне рішення Міністерства сільськогосподарського і продовольства України.

7. Автор сорту, створеного власником насіння в період проведення державного сортопробування.

8. Насіння, яке використовується виробником насіння для власних потреб без права реалізації.

9. Насіння використовується для селекційних і дослідних робіт, експлуатації.

Стаття 17. Введення і використання насіння

1. Насіння може ввозитися в Україну з інших держав за умови, якщо: а) воно належить до сорту, що пройшов державне випробування; б) його записано до Реєстру сортів рослин України або визначено перспективним.

(Закінчення на 16-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО НАСІННЯ

(Зачеїчення)

Початок на 13-14-й стор.)
державна інспекція з карантину рослин видала дозвіл на його ввезення;

насінина має фітосанітарний сертифікат, виданий державними органами з карантину рослин країни-експортера;

насінина призначено для селекційних і дослідних робіт, експонування.

2. Насінина, що возиться та ввозиться для наукових цілей та для державного сортоприведення, не обкладається митом і не підлягає наукованню і ліцензуванню.

3. Міністерство сільськогосподарства і продовольства України може дозволити ввезення насіння сорту, який не занесено до Реєстру сортів рослин України за умови, що воно призначено для розмноження і наступного використання за межі країни за міжнародними договорами України.

Стаття 18. Карантинний контроль за ввезенням, вивезенням і використанням насіння.

Карантинний контроль за ввезенням, вивезенням і використанням насіння здійснюється в порядку, встановленому Законом України «Про карантин рослин».

Стаття 19. Маркування і затарування.

Насінина, яке ввозиться в оборот, обов'язково маркується і затарується відповідно до вимог державних стандартів України.

Стаття 20. Гарантія на насінина.

1. Суб'єкт насінництва гарантує відповідність сортів

і посівних якостей насіння, зазначених у відповідних документах, і в разі їх порушення несе відповідальність згідно із законодавством України.

2. Якщо власник реалізованого насіння доведе, що відсутність показників насіння, зазначених у пункті 1 цієї статті, є наслідком незалежних від нього обставин, споживач не може вимагати відшкодування збитків.

3. На придбання насіння гарантія діє протягом терміну, визначеного в документі про його якість.

Стаття 21. Експертиза насіння.

1. Експертиза насіння проводиться за наявності споживача Українською державною насіннєвою інспекцією.

2. Правила експертного визначення якості насіння та порядок оформлення заяв встановлюються Міністерством сільськогосподарства і продовольства України та Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації.

Розділ IV
ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ У НАСІННИЦТВА

Стаття 22. Державні органи управління і контролю в насінництві.

1. Державне управління в насінництві здійснює Міністерство сільськогосподарства і продовольства України, Міністерство лісового господарства України та Українська вищевища аграрна наука відповідно до їх компетенцій.

2. Державний контроль у насінництві здійснюють: Українська державна насіннєва інспекція, Державна насіннєва інспекція Республіки Крим, державні насіннєві інспекції областей, районів, міських і мікрорайонів державної насіннєвої інспекції, Державна насіннєво-аналітична інспекція по якості садивного матеріалу винограду, плодівих і літніх культур, Державна лісонасіннєва станція.

Стаття 23. Посадовці особи, які здійснюють державний контроль у насінництві.

1. Організація та здійснення державного контролю у насінництві покладені на головного державного інспектора України з насінництва — начальника Української державної насіннєвої інспекції, який призначається і звільняється з посади Міністерством сільськогосподарства і продовольства України, в такому ж головних державних інспекторів в насінництві Республіки Крим, областей, районів (міських), мікрорайонів державних насіннєвих інспекцій та посадовців одночасно державними інспекторами з насінництва.

2. Головні та провідні спеціалісти Української державної насіннєвої інспекції, державної насіннєвої інспекції Республіки Крим, областей, районів (міських), мікрорайонів державних насіннєвих інспекцій та посадовців одночасно державними інспекторами з насінництва.

Стаття 24. Права головних державних інспекторів та державних інспекторів в насінництві.

1. Здійснюють контроль за додержанням вимог цього Закону, інших нормативних

актів з насінництва і сортоприведення, головний державний інспектор України, головні державні інспектори Республіки Крим, областей, районів, міст та державні інспектори з насінництва мають право:

контролювати додержання суб'єктами насінництва несамолюбів від форм власності методичних і технологічних вимог;

давати обов'язкові для виконання суб'єктами насінництва вказівки щодо усунення порушень у порядку ведення насінництва;

доставати в будь-яке місце виробництва, оброблення і зберігання насіння;

знаходитися з документальною насінництвом, відкривати будь-яку упаковку насіння для відібрання контрольних зразків;

кладати на винних осіб адміністративні стягнення за порушення вимог цього Закону та інших нормативних актів;

забезпечувати реалізацію будівного насіння, якщо під час перевірки виявлено невідповідність його якістьним показникам державним стандартам.

2. Головний державний інспектор України з насінництва, головні державні інспектори з насінництва Республіки Крим, областей, районів та державні інспектори з насінництва здійснюють контроль у взаємній з органами місцевої державної влади, Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації його територіальними органами.

3. Суб'єкти насінництва, посадовці осіб підприємств і

організація насінництва у період проведення контрольних заходів зобов'язані допомагати інспекторам у виконанні їх функцій.

Розділ V
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНУ

Стаття 25. Відповідальність за порушення Закону.

1. Юридичні і фізичні особи, винні в порушенні законодавства з питань насінництва, притягуються до дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності згідно із законодавством України.

2. Наказання стягнення не вальняє винних осіб від відшкодування збитків у випадках і порядку, передбачених законодавством України.

Розділ VI
МІЖНАРОДНИЙ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ НАСІННИЦТВА

Стаття 26. Участь в міжнародному співробітництві в галузі насінництва.

Інтереси України у міжнародних і регіональних організаціях з питань насінництва, а також у відносинах з іншими країнами представляють уповноважені Кабінетом Міністрів України органи.

Стаття 27. Міжнародні договори.

Якщо міжнародний договір України встановлює інші правила, ніж ті, що встановлені цим Законом, то застосовуються правила міжнародних договорів.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
15 грудня 1993 року.

Реклама

ЄКО

ВИРОБНИК ШИРОКОГО АСОРТИМЕНТУ МОРОЗИВА
ШУКАЄ ПОВАЖНИХ ОПТОВИХ ПРОДАВЦІВ І РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ, ЗАЦІКАВЛЕНИХ У ТРИВАЛОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ.

ЕККО, Щецин, вул. Струга 15, тел. (091) 641-200; 641-201
Польща факс (091) 644123

Арбітражний суд Черніриської області (250000, м. Чернівці, вул. Леніна, 43) порушив справу (№ 5/145 П) про визнання банкрутом товариства в обмеженою відповідальністю «Марком» (юридична адреса 250027, м. Чернівці, вул. Ровенського, 21/68), балансова реєстрація: р/р 1467621 в філії ДАК АБЕ «Україна».

м. Чернівці, МФО 353445). Метою цього оголошення є наведення кредиторів ТОВ «Марком», а також можливих салаторів.

Заяви (кредиторів, салаторів) подаються в арбітражний суд протягом місяця з дня публікації оголошення. ТОВ «Марком».

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редактори: А. БІЛИК (головний редактор), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЮХ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, І. КОДЕМЬСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, В. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНЬСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
250047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-78-44, факс — 441-89-34, 441-89-44.
• Рубрика не повертається.
• Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодатель.

• Редакція не завандає підписку авторів публікацій.
• За точністю вказаних фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 3 рази на тиждень (пріле не виходить) українською і російською мовами.
Індекс 60855.

Копіювати друку відбитки «Прав України».
250047, Київ-47, проспект Перемоги, 56.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 631007.

1-7, 9-12 сторінок надруковано і звернуто в моніторинговий центр «Гласно України».

Голос України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ
з 1 січня 1991 року.